

ZA KAKOVOSTNO JAVNO ŠOLSTVO

Spoštovani poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije,

kakovostno javno šolstvo je javno dobro, ki bistveno prispeva k ustvarjanju pogojev za uspešno prihodnost in blaginjo naših državljanek in državljanov. Brez dobrih javnih šol, ki vsem zagotavljajo dostop do kakovostne izobrazbe in visokih standardov znanja, tudi gospodarskega napredka ne bo. Čeprav je za zagotavljanje kakovosti javnega izobraževanja najprej odgovorna država, je to področje, ki se tiče vseh nas. Podpisniki tega pisma smo zaskrbljeni, saj predlagane spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in Zakona o osnovni šoli uveljavljanje tega cilja postavljajo pod vprašaj. Predlagatelj se je reform lotil brez ustreznih analiz obstoječega stanja in predvidenih učinkov napovedanih sprememb, kar je ob takšnih sistemskih posegih v šolsko zakonodajo nesprejemljivo. Iz izkušenj tudi vemo, da mora biti za uspešno uveljavljanje sprememb v izobraževanju, poleg skrbnega razmisleka in temeljitih priprav, dosežena čim večja stopnja družbenega soglasja, česar prav tako ni bilo. O predlaganem besedilu zakona se predlagatelj ni usklajeval z zaposlenimi, čeprav zakon posega v njihove pravice, s starši in ravnatelji pa je bilo usklajevanje zelo omejeno. Ni znano, kdo izmed strokovnjakov s pedagoškega področja je pri spremembah sodeloval, vemo pa, da napovedanih sprememb javno ni podprl nihče. Kljub številnim pozivom, naj se zaradi pomembnosti in obsega sprememb javna razprava podaljša, temu na šolskem ministrstvu niso prisluhnili in so pobudo zavrnil.

Osrednji cilj reformnih posegov ne more biti zgolj racionalizacija javnega šolstva, saj je vlada odgovorna tudi za kakovost javnih vrtcev in šol. Odgovornost vlade za zagotavljanje kakovosti je pri predlaganih spremembah povsem prezrta. Ali ni v času ugodnih gospodarskih rezultatov upravičeno pričakovati, da bi država del sredstev vložila v izboljšanje pogojev za delovanje javnega šolstva? Če bi država res bila prisiljena znižati stroške za izobraževanje - za kar vlada ni predložila nobenih argumentov - ni sprejemljivo, da istovrstno, z davkoplačevalskim denarjem, izboljšuje pogoje za zasebne šole. To vodi k vedno bolj neenakim možnostim za dostop do kakovostne izobrazbe, česar si v demokratični družbi, ki izobraževanje razume kot eno od temeljnih človekovih pravic, ne bi smeli dopustiti. Zasebni vrtci in šole so potrebni in zaželeni, saj bogatijo izobraževalni sistem, ker zadovoljujejo interese tistih staršev, ki želijo vzgajati in izobraževati svoje otroke v skladu s posebnimi pedagoškimi načeli ali religioznimi in moralnimi prepričanji. Ni pa sprejemljivo, da se jih finančno krepi na račun javnih vrtcev in šol, ki na tako vzpostavljenem "šolskem trgu" zaradi sistemskega poslabševanja pogojev ne bodo mogle zagotavljati enake kakovosti.

Radikalne spremembe, kot je denimo financiranje glede na število otrok, učencev in dijakov, bodo nedvomno škodile kakovosti vzgoje in izobraževanja, saj bodo vrtce in šole silile k povečevanju njihovega števila v oddelkih. Predlagatelj tudi nima jasnega odgovora, kaj se bo ob spremenjenem financiranju zgodilo s podružničnimi in podeželskimi šolami z majhnim številom učencev. Povsem nedorečeno ustanavljanje vzgojno-izobraževalnih centrov bo, namesto obljubljenе večje avtonomije vrtcev in šol, pomenilo izgubo pravne samostojnosti vrtcev in šol in povečalo njihovo odvisnost od lokalnih in državnih oblasti. Podpisniki nasprotujemo, da bi lahko akti o ustanovitvi določali, ali bo vrtec oziroma šola imela ravnatelja, svet staršev, svet vrtca oziroma šole ali pa ga ne bo imela. Prav tako bi moral zakon nedvoumno zagotavljati pravico staršev, da lahko njihovi otroci dokončajo osnovno šolo v domačem šolskem okolju.

Nasprotujemo varčevanju pri izobrazbi ravnateljev in učiteljev in zavračamo zniževanje stopnje izobrazbe za učitelje strokovno teoretičnih predmetov v poklicnih in strokovnih šolah.

Spoštovani poslanke in poslanci Državnega zbora, vaša odločitev, da predlaganih zakonskih sprememb ne podprete, bo odločitev za ohranjanje kakovostne javne šole, hkrati pa pomembno sporočilo predlagateljem, da želimo v Sloveniji vztrajati na demokratičnem načelu enakih možnosti dostopa do kakovostne in mednarodno primerljive izobrazbe za vse državljanke in državljane, ne glede na njihov ekonomski in socialni položaj, svetovni nazor ali katere koli druge okoliščine. Vaš glas proti spremembam bo obenem tudi glas za prizadevanja, da na področju kakovostne javne šole vsi skupaj naredimo korak naprej, zlasti tako, da oblikujemo čim širše soglasje o potrebnih spremembah, ki bodo podprte s strokovnimi argumenti in o katerih bo mogoča temeljita, pregledna in predvsem - javna razprava.

Ljubljana, 5. julij 2007

Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti
in kulture Slovenije
Branimir Štrukelj, glavni tajnik

Sindikata delavcev v vzgojni,
izobraževalni in raziskovalni dejavnosti
Slovenije
Bojan Hribar, sekretar

Združenje ravnateljev osnovnih šol Slovenije
Oton Račević, predsednik

Društvo Ravnatelj
Nives Počkar, predsednica

Skupnost vrtcev Slovenije
Štefanija Meršnik, predsednica

Zveza srednjih šol in dijaških domov
Slovenije
Franc Erjavec, predsednik

Društvo specialnih in rehabilitacijskih
pedagogov Slovenije/Društvo
defektologov Slovenije
mag. Lidija Kastelic, predsednica

Dijaška organizacija Slovenije
Rok Hodej, podpredsednik

Zveza društev pedagoških delavcev
Slovenije
dr. Tadej Vidmar, predsednik

Združenje ravnateljic in ravnateljev
vrtcev Slovenije
Janja Vesel Gabrijelčič, predsednica

Zveza društev športnih pedagogov
Slovenije
Marjan Plavčak, predsednik

Študentska organizacija Slovenije
Tomaž Frelih, predsednik

Društvo šolskih svetovalnih delavcev
Slovenije
Tjaša Šiter Jegrišnik, predsednica

